

**Нікітчук В.С.,**  
Студентка 1 курсу спеціальності СЗ, ФНБПМВ  
Науковий керівник: **Шевчук А.В.,** доктор історичних наук, доцент  
Державний університет «Житомирська політехніка»

## **МАРГАРЕТ ТЕТЧЕР: ВІД ПОЛІТИЧНОГО ЛІДЕРСТВА ДО КУЛЬТУРНОГО СИМВОЛУ**

Маргарет Гільда Тетчер є однією з найпомітніших та найвпливовіших постатей ХХ ст., чия політична діяльність справила значний вплив на внутрішню політику Великої Британії та на глобальні процеси. Вона пройшла шлях від доньки бакалійника до першої в історії жінки-прем'єр-міністра Сполученого Королівства, подолавши численні суспільні упередження щодо ролі жінок у політиці. Її політична кар'єра припала на період серйозних викликів – економічної кризи, масштабних страйків і зовнішньополітичних конфліктів. Попри це, економічна програма Тетчер, відома як «тетчеризм», поєднала ринковий лібералізм, приватизацію, скорочення державного втручання та підтримку підприємництва [1, с. 119].

На міжнародній арені вона зарекомендувала себе як рішуча й послідовна лідерка, яка задавала вектор майбутнього розвитку ЄС і європейської інтеграції [2, с. 124], відстоюючи національні інтереси Сполученого Королівства в умовах «холодної війни» та під час конфлікту за Фолклендські острови. Саме тоді з'явилося її прізвисько «Залізна леді» [4, с. 38-39], яке, незважаючи на початкову іронію, стало символом непохитності та політичної сили. Згодом цей образ вийшов далеко за межі суто політичного виміру, перетворившись на універсальний символ владної рішучості та дисципліни, а також на уособлення певної жіночої сили, що набув широкого відображення у мистецтві, кінематографії та масовій культурі.

Образ «Залізної леді» був результатом не лише політичних рішень, а й ретельно продуманої комунікативної стратегії. М. Тетчер володіла умінням переконувати, доводити правильність своїх міркувань, могла схилити людей на свій бік, а її багатий словниковий запас та використання різноманітних стилістичних засобів мови викликали захоплення в аудиторії [5, с. 30]. Вона усвідомлювала важливість публічного виступу як інструменту впливу, тому систематично працювала над голосом, інтонацією, тембром і манерою поведінки. За час своєї політичної діяльності на посаді прем'єр-міністра Маргарет Тетчер

виголосила понад 100 промов, дала десятки інтерв'ю, провела безліч бесід [5, с. 29]. Її промови вирізнялися логічністю, аргументованістю, точністю формулювань і використанням емоційно-риторичних засобів. Поєднання публіцистичного, ділового та розмовного стилів робило її мову водночас зрозумілою та переконливою, сприяючи формуванню іміджу сильної, впевненої у собі лідерки. Завдяки цьому вона здобула репутацію однієї з найбільш ефективних ораторок свого часу, здатної впливати як на парламент, так і на широку аудиторію.

Згодом політична постать М. Тетчер трансформувалася у культурний символ. У масовій культурі її образ залишається багатозначним та суперечливим, балансуючи між захопленням і критикою, між образом реформаторки та символом авторитарної жорсткості. Вона стала об'єктом численних карикатур, сатиричних програм, пісень і фільмів. У літературі образ М. Тетчер також стає об'єктом дослідження як приклад прояву «жіночої влади» у традиційно чоловічому світі політики [6, с. 33-42]. У межах феміністичного дискурсу її образ постає як жінка, що водночас зруйнувала стереотип про «чоловічу політику» та дистанціювалася від ідеї фемінізму, підкреслюючи значення особистих зусиль, а не колективної боротьби жінок. У сучасному медійному просторі М. Тетчер постає не лише як історична постать, а як бренд, який продовжує впливати на суспільну свідомість і формує уявлення про жіноче лідерство. Її цитати, образи та фрази активно використовуються у соціальних мережах, політичних виступах і мистецьких проєктах. Таким чином, її політична спадщина перетворюється у культурний феномен глобального масштабу.

Отже, Маргарет Тетчер – це не лише політичний лідер, а й культурний символ епохи змін [3, с. 134]. Її «залізний» стиль став архетипом жіночої сили у владі, а міф про «Залізну леді» – символом рішучості, дисципліни та незалежності. Сьогодні цей образ виходить за історичні межі, продовжуючи впливати на уявлення про жінку-лідера в політиці, культурі та суспільній свідомості, і відображає складну взаємодію між владою, гендером і суспільною мораллю. Постать М. Тетчер є прикладом поєднання політичної волі, інтелекту й комунікативної майстерності, що разом сформували образ лідерки нового типу, а її ім'я досі слугує метафорою сильної політичної волі, особливо у контексті сучасних жінок-лідерів у різних країнах світу.

## Список використаних джерел

1. Нестеренко Т. Маргарет Тетчер на міжнародній арені. *Збірник матеріалів XXVIII наукової конференції здобувачів вищої освіти факультету історії та географії*. 2025. С. 118-120. URL: <https://bit.ly/436KdWo>
2. Нестеренко Т. «Залізна леді» на світовій арені: вплив Маргарет Тетчер на міжнародну політику. *Збірник матеріалів XXVIII наукової конференції здобувачів вищої освіти факультету історії та географії*. 2025. С. 121-124. URL: <https://bit.ly/4q18FIV>
3. Грабовська М. Реформи консервативного уряду Маргарет Тетчер. *Матеріали Всеукраїнської наукової онлайн конференції здобувачів вищої освіти та молодих вчених «Актуальні проблеми всесвітньої історії»: збірник наукових праць*. 2023. С. 134-135. URL: <https://bit.ly/3IxR2JS>
4. Рябоконт Д. Маргарет Тетчер та її бачення єдиної Європи. «Проблеми європейської інтеграції та демократії в рецепції української та польської молоді»: *Збірник статей*. 2019. С. 36-43. URL: <https://bit.ly/4qhF0p1>
5. Давидова Т. Лінгвістичні та екстралінгвістичні фактори ефективності промов Маргарет Тетчер. «Сучасні тенденції у викладанні іноземних мов у світі»: *Матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет конференції викладачів вищих навчальних закладів, докторантів, аспірантів, вчителів, магістрантів, студентів*. 2021. С. 28-30. URL: <https://shorturl.at/G0anS>
6. Leung L. The making of matriarchy: A comparison of Madonna and Margaret Thatcher. *Journal of gender studies*. 1997. № 6 (1). P. 33-42. URL: <https://shorturl.at/yyXKJ>